

Briuselis, 2017 07 11
COM(2017) 373 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Vykdymo reglamento taikymo srities pirminė peržiūra

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Vykdyto reglamento taikymo srities pirminė peržiūra

2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Vykdyto reglamentą¹, kuriuo Europos Sąjungoje nustatoma teisės aktų sistema, kuria pagal Lisabonos sutartį užtikrinamas greitas ir veiksmingas tarptautiniais prekybos susitarimais sukurtų ES teisių ir pareigų įgyvendinimas ir apsauga.

Vykdyto reglamentu užtikrinama Europos Sąjungos galimybė įgyvendinti tarptautiniais prekybos susitarimais sukurtas ES teises ir jas apsaugoti patvirtintomis prekybos politikos priemonėmis, kuriomis:

- priėmus sprendimą dėl prekybos ginčų pagal PPO ar kitus tarptautinius prekybos susitarimus, įskaitant regioninius ar dvišalius susitarimus, sustabdomas nuolaidų ar kitų įsipareigojimų taikymas pagal tokius susitarimus; ir
- iš naujo subalansuojamos nuolaidos ar kiti įsipareigojimai, Europos Sąjungai pasinaudojus PPO susitarime dėl apsaugos priemonių arba kitų tarptautinių prekybos susitarimų nuostatose dėl apsaugos priemonių apibrėžta teise reaguoti į PPO narės taikomas apsaugos priemones arba GATT XXVIII straipsnyje apibrėžta teise reaguoti į PPO narės taikomus nuolaidų pasikeitimus.

Vykdyto reglamentu Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti prekybos prekėmis srities įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi arba didinami muitai ar kiekybiniai apribojimai importui arba eksportui, bei viešųjų pirkimų srities įgyvendinimo aktus ir jais patvirtinti minėtas prekybos politikos priemones. Vykdyto reglamentu Komisijai nesuteikiama įgaliojimų priimti paslaugų srities ar intelektinės nuosavybės teisių apsaugos srities įgyvendinimo aktus ir jais patvirtinti minėtas prekybos politikos priemones.

Vykdyto reglamentu Komisijai nustatomas reikalavimas peržiūrėti prekybos politikos priemonių, kurias ji yra įgaliota patvirtinti įgyvendinimo aktais, taikymo sritį². Minėta Komisijos peržiūra turi susidėti iš dviejų etapų.

Ne vėliau kaip per trejus metus nuo pirmojo įgyvendinimo akto priėmimo arba ne vėliau kaip 2019 m. liepos 18 d., nelygu, kuri iš šių datų yra ankstesnė, Komisija turi peržiūrėti

¹ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 3286/94, nustatantis Bendrijos procedūras bendros prekybos politikos srityje siekiant užtikrinti Bendrijos teisių pagal tarptautinės prekybos taisykles, visų pirma tas, kurios nustatytos Pasaulio prekybos organizacijoje, įgyvendinimą.

² Vykdyto reglamento 10 straipsnis.

Vykdyto reglamento taikymo sritį, visų pirma, kiek tai susiję su galimomis prekybos politikos priemonėmis, bei jo įgyvendinimą ir pranešti išvadas Europos Parlamentui ir Tarybai. Komisija turi atlikti galutinę peržiūrą ir iki sutarto termino pranešti išvadas abejoms teisėkūros institucijoms.

Tuo pat metu, iki 2017 m. liepos 18 d., Komisija turi atlikti peržiūrą, kurios tikslas – numatyti papildomų paslaugų srities prekybos politikos priemonių; išnagrinėti, *inter alia*, Vykdyto reglamento 10 straipsnio 2 dalyje išvardytus tam tikrus aspektus ir pranešti pirminio vertinimo išvadas Europos Parlamentui ir Tarybai. Komisija atliko minėtą pirminę peržiūrą, o jos vertinimo išvados pateikiamos toliau.

Atlikdama pirminę Vykdyto reglamento peržiūrą, Komisija nagrinėjo: i) su kitų įsipareigojimų pagal Bendrąjį susitarimą dėl prekybos paslaugomis (GATS) taikymo sustabdymu susijusius pokyčius tarptautiniu lygmeniu; ii) su paslaugų sektorių reglamentuojančių bendrų taisyklių priėmimu susijusius pokyčius Europos Sąjungoje; iii) galimų papildomų prekybos politikos priemonių, kuriomis siekiama įgyvendinti Europos Sąjungos teises pagal tarptautinius prekybos susitarimus, veiksmingumą; iv) esamus mechanizmus, kuriais siekiama užtikrinti galimų papildomų prekybos politikos priemonių, susijusių su paslaugomis, vienodą ir veiksmingą praktinį įgyvendinimą; ir v) poveikį paslaugų teikėjams, kurie įgyvendinimo aktų priėmimo pagal šį reglamentą metu vykdo veiklą Europos Sąjungoje.

Remdamasi pirminio vertinimo išvadomis, Komisija kol kas neketina siūlyti išplėsti Vykdyto reglamentu nustatytus įgaliojimus, numatant galimybę patvirtinti paslaugų srities prekybos politikos priemones. Taip nuspręsta todėl, kad, 2014 m. gegužės 15 d. įsigaliojus Vykdyto reglamentui, Komisija nepastebėjo jokių naujų pokyčių, dėl kurių įgaliojimų aprėptį reiktų taip išplėsti.

Pirma, Komisija nepastebėjo, kad tarptautiniu lygmeniu būtų įvykę su nuolaidų arba kitų įsipareigojimų pagal GATS taikymo sustabdymu susijusių pasikeitimų. Visų pirma, Komisija aiškinosi, ar kuri nors PPO narė prašė PPO Ginčų sprendimo institucijos (toliau – GSI) leidimo imtis atsakomųjų paslaugų srities priemonių. Nuo 2014 m. gegužės 15 d. užfiksuoti penki atvejai, kai ginčus nagrinėjanti GSI sulaukė PPO narių prašymų leisti taikyti atsakomąsias paslaugų srities priemones: iš *Kolumbijos – dėl tekstilės gaminių*, iš *Indijos – dėl žemės ūkio produktų*, iš *JAV – dėl tuno (Meksika)*, iš *JAV – dėl tam tikrų kilmės šalies ženklavimo reikalavimų (Meksika)*, iš *JAV – dėl tam tikrų kilmės šalies ženklavimo reikalavimų (Kanada)*. Iš ES GSI nesulaukė nė vieno tokio prašymo leisti taikyti atsakomąsias priemones. Nė vienas iš šių prašymų nesusijęs su prekyba paslaugomis pagal GATS.

Antra, Komisija nepastebėjo, kad Europos Sąjungoje būtų įvykę naujų pokyčių, susijusių su paslaugų sektorių reglamentuojančių bendrų taisyklių priėmimu, kuriuos įvertinus būtų galima daryti kitokią išvadą, t. y., kad šiuo Europos Sąjungos teisės raidos etapu tikslingiau svarstyti, ar suteikti Komisijai įgaliojimus patvirtinti prekybos politikos priemones pagal Vykdyto reglamentą ne paslaugų, o kitose srityse.

2017 m. gegužės 16 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pateikė nuomonę dėl to, ar Europos Sąjunga turi išimtinę kompetenciją pasirašyti ir sudaryti ES ir Singapūro laisvosios prekybos susitarimą. Teisingumo Teismas pareiškė, kad Europos Sąjunga turi išimtinę kompetenciją, *inter alia*, dėl susitarimo dalių, susijusių su patekimu į prekių ir paslaugų, įskaitant transporto paslaugas, rinką.

Nepaisant šio svarbaus Teisingumo Teismo išaiškinimo ir Europos Sąjungoje priimtų tam tikrus paslaugų sektorius reglamentuojančių bendrų taisyklių³, valstybių narių priimtos taisyklės ir toliau taikomos daugelyje sektorių, nesvarbu, ar jos būtų suderintos Europos Sąjungos lygiu, ar ne. Pavyzdžiui, tam tikromis valstybių narių lygmens taisyklėmis vis dar nustatomos sąlygos dėl paslaugų teikimo tam tikrame sektoriuje pagal nacionalines leidimų sistemas naudojantis licencijomis, patvirtinimais arba nuolaidomis. Sprendžiant, ar pagal Vykdyto reglamentą reikėtų numatyti, kad Komisijai gali būti suteikti įgaliojimai patvirtinti paslaugų srities prekybos politikos priemones, svarbu įvertinti tai, kad paslaugų sektoriuose vienu metu galioja ir bendros taisyklės, ir valstybių narių taisyklės bei leidimų sistemos.

Trečia, Komisija nepastebėjo, kad būtų kaip nors pasikeitę praktiniai galimų paslaugų srities prekybos politikos priemonių tinkamumo ir veiksmingumo apribojimai, kadangi paslaugų teikimui būdingos tam tikros savybės, įskaitant galimybę užtikrinti reikalavimo apriboti paslaugų teikimą įvykdymą. Be to, nepastebėta jokių naujų pokyčių, susijusių visų pirma su SESV grindžiamos teisės aktų sistemos sąlygomis, kurios Sąjungoje įsikūrusių paslaugų teikėjų padėčiai būtų svarbios tuo atveju, jei jiems būtų taikomi įgyvendinimo aktai.

Galiausiai, remiantis Komisijos atliktu pirminiu vertinimu, akivaizdu, kad, įsigaliojus Vykdyto reglamentui, kol kas neužfiksuota jokia esminė aplinkybė arba pokytis tarptautiniu ar Europos lygmeniu, galintis pateisinti sprendimą keisti poziciją, kuriuo remiantis būtų numatoma išplėsti Komisijos įgaliojimus patvirtinti papildomas paslaugų srities prekybos politikos priemones pagal Vykdyto reglamentą.

Komisija, atsižvelgdama į šias aplinkybes ir savo patirtį rengiant ir taikant prekybos politikos priemones, kuriomis būtų sustabdomas nuolaidų ar kitų įsipareigojimų pagal tarptautinius prekybos susitarimus taikymas arba jie būtų iš naujo subalansuojami, toliau stebės visus reikšmingus pokyčius, kad galėtų atlikti Vykdyto reglamento taikymo srities peržiūrą ir iki 2019 m. liepos 18 d. pranešti išvadas Europos Parlamentui ir Tarybai.

Komisija norėtų pabrėžti, kad šiandienos ekonomikoje paslaugų svarba didėja. Tarpvalstybinė prekyba paslaugomis plečiasi ir glaudžiai susijusi su tradicine prekyba

³ Pavyzdžiui, 2015 m. birželio 24 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2015/983, kuriuo nustatytos taisyklės dėl Europos profesinės kortelės išdavimo ir įspėjimo mechanizmo taikymo procedūrų pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/36/EB. Todėl nuo 2016 m. sausio mėn. Europos profesinė kortelė gali naudotis įvairių profesijų atstovai, pavyzdžiui, slaugai, vaistininkai, fizioterapeutai, kalnų gidai ir nekilnojamojo turto agentai.

pramonės gaminiais ir investicijomis. Todėl paslaugų srityje daugėja PPO ginčų. Galimybė imtis atsakomųjų priemonių paslaugų srityje išlieka.

Komisija taip pat norėtų dar kartą pabrėžti, kad reikia tokios ES prekybos politikos, kuri stiprintų ES padėtį pasaulinėse tiekimo grandinėse ir remtų įvairią ekonominę Europos įmonių, kuriančių ir parduodančių ne tik pridėtinę vertę turinčias prekes, bet ir paslaugas, veiklą. Būtent todėl derėdamasi Europos Sąjunga ėmėsi visų pastangų, kad prekybos paslaugomis susitarimo ir tarptautinės prekybos susitarimų nuostatoms dėl paslaugų sektorių būtų skirtas esminis dėmesys.

Šiuo atveju Komisija norėtų pažymėti, kad, jeigu Europos Sąjungai prireiktų taikyti Vykdyto reglamentu nenustatytas prekybos politikos priemones, įskaitant prekybos paslaugomis sritį, Komisija galėtų pateikti teisės akto pasiūlymą remdamasi SESV 207 straipsniu ar taikyti kitas nustatytas procedūras.